

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و ترابری

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

**ضوابط و معیارهای نصب و بهره برداری
از تابلوهای تبلیغاتی و اختصاصی
در حاشیه راهها**

بأهتمام :

دفتر امور سرمایه گذاری و نظارت بر بهره برداری

اداره کل ایمنی و مریم راهها

دفتر ایمنی و ترافیک

آبان ماه ۱۳۸۳

بخش اول :

**ضوابط و معیارهای ایمنی استفاده از تابلوهای
تبلیغاتی و اختصاصی در ماشیه راهها**

بخش دوم :

**شرایط و ضوابط مربوط به نحوه واگذاری نصب و
بهره برداری از تابلوهای تبلیغاتی**

بخش اول

فصل اول

تعاریف و مقدمه

تعاریف

ماده یک :

کلمات و اصطلاحات به کار رفته در این شرایط و ضوابط به شرح ذیل تعریف می شوند ، مگر جایی که متن به طور روشن دلالت بر معنی متفاوتی داشته باشد .

۱-۱- علائم تبلیغاتی

هرگونه تابلو ، نماد ، آگهی یا دیگر وسایل مشخص کننده حاوی پیام های فرهنگی ، دینی ، اجتماعی ، تجاری و ... که توجه را نسبت به خود جلب می کند و قابل دیدن برای عموم باشد ، اعم از آنکه در داخل محیط مسدود و یا فضای آزاد مستقر گردد .

۱-۲- تبلیغات فضای بیرون

منظور آن دسته از علائم تبلیغاتی است که در خارج از مکانهای سربسته نصب می شوند و قابل دیدن برای عمومی می باشد .

۱-۳- ساختار تبلیغاتی

به معنی هرگونه ساختار یا شیئی است که برای اهداف تبلیغاتی نصب ، استفاده و نگهداری می شود . بر این اساس هرگونه پوستر ، پلاکارد ، تصاویر رنگی و یا نقاشی و سایر گونه های تبلیغات حتی گونه هایی نظیر مجسمه ، وسیله نقلیه و ... که ممکن است برای اهداف تبلیغاتی بکار گرفته شوند ، ساختار تبلیغاتی تلقی می شوند .

۱-۴- نمایش تبلیغاتی

به ساختارها و علائم تبلیغاتی گفته می شود .

۱-۵- علائم اختصاصی

هرگونه علامتی که توجه را به یک کسب و کار، محصول، حرفه، خدمات یا تفریحاتی که در همان محل انجام، فروخته یا ارائه می شود، جلب می کند.

۱-۶- مساحت علائم

تمام سطحی از تابلو که به پیام آن اختصاص داده شده است در صورتی که از پایه ها به عنوان سطح نمایش پیام استفاده شود آن سطح نیز جزء مساحت علامت منظور می گردد.

۱-۷- فرد یا شخص

شامل شخص حقیقی یا حقوقی (شرکت، تعاونی، سازمان، موسسه و ...) می گردد.

۱-۸- مستقر کردن

شامل نصب، ساخت، نقاشی، رنگ آمیزی، متصل کردن، چسبانیدن و هرگونه الصاق نمایش تبلیغاتی به زمین یا روی درخت، صخره، دیوار و ساختمان می گردد.

۱-۹- محیط مسدود

عبارت است از داخل کلیه محوطه های محصور و املاک واقع در کنار راهها و محوطه های تاسیسات خدماتی، رفاهی و امثال آنها می باشد.

مقدمه :

تبلیغات فضای بیرون یک رسانه منمصر به فرد است که معمولاً با افرادی که خارج از خانه در حال رفت و آمد هستند ارتباط برقرار می کند . تمقیقات نشان می دهد ، نمایش های تبلیغاتی نوعی تجارت قانونی و مشروع در کنار جاده ها و بزرگراهها است و بخش تشکل یافته ای از اقتصاد ملی بوده و با ید مطابق کنترل های معقول در جهت ترویج ایمنی ، سلامت ، رفاه ، آسودگی و لذت مسافرت عمومی به آن اجازه فعالیت داد . تدوین آئین نامه اجرایی تابلوهای تبلیغاتی و نظارت دقیق و اصولی از موثرترین شیوه های کنترل این صنعت در دستیابی به اهداف فوق می باشد .

شرایط و ضوابط کلی مربوط به تابلوهای تبلیغاتی و اختصاصی در حاشیه راهها با توجه به تبصره ۲ ذیل ماده ۷ و بند ((ج)) ذیل ماده دو آئین نامه اجرائی قسمت اخیر تبصره یک ذیل ماده ۱۷ قانون ایمنی راهها و راه آهن مصوب ۸۱/۱۱/۱۶ و با توجه به کلیات ذیل به شرح ذیل تدوین گردیده است :

۱. شرایط و ضوابط نصب و بهره برداری از تابلوهای تبلیغاتی و اختصاصی چنان تدوین گردیده تا به گونه ای بی خطر سلامت ، رفاه ، آسودگی و امنیت روانی استفاده کنندگان از راه را ارتقاء بخشند .
۲. مقررات مربوط به کاربرد علائم تبلیغاتی و اختصاصی در حاشیه راهها در راستای تامین ایمنی ترافیک و تسهیل در جریان عبور و مرور تدوین گردیده و مغایرتی با مفاد کنوانسیون علائم و عبور و مرور در جاده ها و آئین نامه علائم راههای ایران و آئین نامه طرح هندسی راهها ندارد .
۳. مقررات مربوط به ساخت و نصب علائم تبلیغاتی و اختصاصی در حاشیه راهها چنان تعریف و تدوین گردیده به گونه ای که مانع و مزاحم کسی نشده ، میدان دید راننده را کاهش نداده و در جریان تردد وسایل نقلیه اختلال ایجاد نکند .

فصل دوم

شرایط و ضوابط مربوط به علائم تبلیغاتی

شرایط و ضوابط

ماده دو :

استفاده از تابلوهای تبلیغاتی فقط در راههای با جداکننده وسط از قبیل آزاد راهها ، بزرگراهها و بر اساس ضوابط و مشخصات تعیین شده در این دستورالعمل مجاز می باشد و نصب هرگونه علائم تبلیغاتی در دیگر راهها ممنوع است .

تبصره ۱- انواع علائم و تجهیزات ایمنی راهها از شمول مقررات این دستورالعمل مستثنی هستند ، لازم به توضیح است ساخت و نصب این گونه علائم و تجهیزات ایمنی بر اساس ضوابط مندرج در آئین نامه علائم راهها و شرایط تعیین شده از سوی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای صورت می گیرد .

تبصره ۲- کلیه علائم تبلیغاتی و اختصاصی که خارج از حریم مصوب راهها و در محدوده ملک شخصی افراد حقیقی یا حقوقی نصب می شوند در صورتی که برای رانندگان و سایر استفاده کنندگان از جاده قابل رویت باشد مشمول شرایط و ضوابط مندرج در این دستورالعمل می باشد .

ماده سه :

هر علامتی که به دلیل موقعیت استقرار ، جمله بندی پیام ، اندازه ، شکل ، رنگ و یا میزان بازتاب نور یا روشنایی ممکن است در دیدن علائم کنترل ترافیک مانع ایجاد کند ، مشهود بودن علائم ترافیکی را کاهش دهد و یا موجب سردرگمی و ایجاد اختلال ترافیکی گردد ، غیر مجاز تلقی شده و نباید در چنین محل هایی بکار گرفته شود .

ماده چهار :

نصب هرگونه علائم تبلیغاتی که از نظر پایداری سازه ، غیر ایمن شناخته شود و به دلیل عدم پایداری کافی و یا فرسوده بودن خطری نسبت به ایمنی جاده ای و عبور و مرور عمومی محسوب شود ، غیر مجاز تلقی شده و باید نسبت به جمع آوری آن اقدام شود .

ماده پنج :

تابلوهای تبلیغاتی در حاشیه راهها باید چنان نصب شوند که در میدان دید راننده حداقل به طول ۳۰۰ متر در امتداد جاده ، تاثیر نداشته باشد .

ماده شش :

نصب و استقرار علائم تبلیغاتی در نقاطی از مسیر که در دید رانندگان مانع ایجاد کند یا باعث انحراف دید راننده از مسیر جاده گردد ممنوع است .

تبصره-۱- نصب و استقرار علائم در بالای مسیر حرکت به جز ایستگاههای وصول عوارض و پل های عابر پیاده ممنوع است و نحوه استقرار و زاویه نصب علائم در حاشیه راهها باید بر اساس آیین نامه علائم راهها تعیین گردد .

ضمناً نصب و استقرار علائم تبلیغاتی در بالای پلهای عابر پیاده صرفاً با تصویب کمیسیون منتخب هیئت عامل مجاز می باشد .

تبصره-۲- علائم تبلیغاتی باید حتی المقدور در منتهی الیه حریم مصوب راهها نصب و یا مستقر گردند .

ماده هفت :

نصب و استقرار هر علامتی که عمل فلاش زدن ، روشن و خاموش شدن متناوب و حرکت نور را نمایش دهد ممنوع می باشد .

ماده هشت :

روشنایی علائم تبلیغاتی باید غیر مستقیم و بدون فلاش زدن باشد و شدت نور و زاویه تابش چنان باشد که قدرت دید رانندگان در جاده ها را از بین نبرده و چشمان آنان را خیره نکند و موجب ایجاد اختلال یا خطر در ایمنی عبور و مرور نگردد .

ماده نه :

تابلوهای تبلیغاتی و اختصاصی در حاشیه راهها باید چنان مستقر و نگهداری شوند که در برابر نیروهای وارده پایداری و استحکام کافی داشته و در اثر عوامل جوی دچار دگرگونی و تغییر شکل نشوند .

تبصره : ساختارهای تبلیغاتی باید چنان ساخته و مستقر شوند که سطح نمایش آن در برابر فشار حداقل ده گرم بر سانتیمتر مربع (10gr/cm^2) ناشی از باد ایستادگی نماید .

ماده ده :

علائم تبلیغاتی و اختصاصی نباید حاوی پیام های غیر اخلاقی و مغایر با معارف اسلامی و فرهنگی عمومی جامعه باشد .

تبصره : جملات ، کلمات و تصاویر علائم تبلیغاتی باید به تائید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی رسیده باشد .

ماده یازده :

تابلوهای تبلیغاتی که به علائم جاده شباهت داشته و یا از آن تقلید کرده اند بطوری که رانندگان در تشخیص علائم ترافیکی و علائم تبلیغاتی دچار اشتباه شوند غیر مجاز بوده و نباید تحت هیچ شرایطی مستقر شوند .

تبصره ۱- استفاده از رنگها ، چراغهای چشمک زن و انواع شبرنگ با طرح مشابه علایم ترافیکی که ممکن است با علائم هشدار یا خطر اشتباه گردد ممنوع است .

تبصره ۲- در تابلوهای اختصاصی که نشان دهنده مکان مربوطه باشد استفاده از شبرنگ سفید برای متن (نوشتار) و زمینه قهوه ای به شرطی که ارتفاع و ضخامت حروف بر اساس آیین نامه علائم راههای ایران و یک درجه کوچکتر باشد بلامانع است .

ماده دوازده :

تابلوهای تبلیغاتی نباید حاوی پیام های ترافیک بوده و یا قصد دادن هشدار به ترافیک را داشته باشد ، همانند استفاده ای که از کلمات " ایست " و یا " آهسته برانید " می شود .

ماده سیزده :

ساختارهای تبلیغاتی نباید در موقعیت ها یا محل هایی که امکان غرق شدن توسط سیلاب ها وجود دارد ، یا واژگونی آنها در اثر عوامل طبیعی باعث بروز خطر برای راه و مسدود شدن دهانه پلها و تونلها و آبروها گردد ، مستقر شوند .

ماده چهارده :

هیچ علامت تبلیغی نباید روی سنگ یا اشکال طبیعی دیگر نقاشی یا ترسیم گردد .

ماده پانزده :

نقوش تابلوهای تبلیغاتی باید به گونه ای نصب شوند که به راحتی قابل دسترسی و تعویض باشند .

ماده شانزده :

نمایش های تبلیغاتی نباید در فاصله کمتر از ۵۰۰ متری از نمایش های تبلیغاتی دیگر که در همان طرف جاده نصب گردیده است قرار بگیرند .

تبصره : در نقاطی که سرعت وسایل نقلیه به صفر نزدیک می شود رعایت فاصله مذکور الزامی نیست .

ماده هفده :

نمایش های تبلیغاتی نباید در محدوده ۳۰۰ متری از طرفین تقاطع ها و مقاطع تغییر مسیر نصب گردند .

ماده هجده :

تابلوهای تبلیغاتی باید حداقل ۳۰۰ متر از طرفین علایم راهها فاصله داشته باشند .

ماده نوزده :

در تمامی طولی از راه که ممنوعیت سبقت اعمال می گردد ، نصب هرگونه علایم تبلیغاتی ممنوع می باشد .

ماده بیست :

تابلوهای تبلیغاتی باید فاقد آدرس ، شماره تلفن ، شماره فکس و دیگر عباراتی که احتیاج به تمرکز دید و حواس دارد ، باشد .

فصل سوم

شرایط و ضوابط مربوط به علائم اختصاصی

شرایط و ضوابط

ماده بیست و یک :

علایم اختصاصی که در سردرب ورودی تاسیسات و به صورت موازی با جهت ترافیک نصب می شوند از شمول مقررات این دستورالعمل خارج بوده و تنها علایم اختصاصی که به صورت عمود بر جهت ترافیک عبوری در حاشیه راهها نصب می گردند باید ضوابط و شرایط مندرج در این قسمت را رعایت نمایند .

ماده بیست و دو :

علایم اختصاصی باید مطابق با مفاد آیین نامه علایم راههای ایران تهیه شود لیکن اندازه حروف آن باید یک درجه کوچکتر از اندازه حروف علایم راه باشد و فقط حاوی نام مکان و فاصله آن از محل نصب تابلو باشد .

ماده بیست و سه :

نوشته های روی علایم اختصاصی باید به زبان فارسی و یا فارسی - انگلیسی بوده به نحوی که کلمات فارسی مقدم بر کلمات انگلیسی آن باشد .

ماده بیست و چهار :

علایم اختصاصی باید به شکل مربع مستطیل بوده و در راههای فرعی به فاصله حداقل ۶۰ متری ، در راههای شریانی به فاصله حداقل ۱۲۰ متری از محل مورد نظر نصب گردند .

ماده بیست و پنج :

ارتفاع حروف علایم اختصاصی باید برای کلمات فارسی در راههای فرعی حداقل ۱۰۰ میلیمتر و در راههای شریانی ۲۳۰ میلیمتر و برای کلمات لاتین در موارد فوق به ترتیب ۶۵ ، ۱۵۰ میلیمتر باشد .

ماده بیست و شش :

علایم اختصاصی باید حداقل ۲۰۰ متر از طرفین علایم راهها فاصله داشته باشند .

ماده بیست و هفت :

در تمامی طولی از راه که ممنوعیت سبقت اعمال می گردد ، نصب هرگونه علائم اختصاصی ممنوع می باشد .

ماده بیست و هشت :

رنگ رویه علائم اختصاصی باید قهوه ای و نوشته های آن سفید باشد . در صورت استفاده از شبرنگ باید

مشخصات آن با استاندارد ۱ TYPE (D۴۹۵۶) ASTM و یا ۶ part DBS۸۷۳ مطابقت داشته باشد .

ماده بیست و نه :

علائم اختصاصی باید فاقد هرگونه نور مصنوعی باشد .

ماده سی : صدور مجوز جهت نصب علائم تبلیغاتی و اختصاصی

۳۰-۱- قبل از ساخت یا نصب هرگونه علائم تبلیغاتی باید مجوز مربوط به آن علامت در ابتدا ، طبق این شرایط و

ضوابط ، درخواست و اخذ شود .

تبصره : مکانیابی تابلوهای تبلیغاتی با توجه به فاکتورهای مختلف ایمنی عبور و مرور و ترافیک و نیز

بررسی پروژه های عمرانی آتی در منطقه توسط سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای (کمیسیون

منتخب هیئت عامل) صورت می گیرد .

۳۰-۲- تقاضا برای اخذ مجوز جهت نصب تابلوهای تبلیغاتی باید حاوی مشخصات متقاضی و توصیف جامعی از

تبلیغات مورد نظر شامل موضوع تبلیغ ، جنس تابلو ، اندازه و موقعیت پیشنهادی استقرار آن باشد .

۳۰-۳- مجوز نصب علائم تبلیغاتی بر اساس احراز ضوابط تعیین شده در خصوص روشنایی ، اندازه ، سطح علامت ،

فاصله از منتهی الیه سمت راست راه و دیگر مسائل ایمنی عبور و مرور مذکور در این شرایط و ضوابط توسط

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای پس از انعقاد قرارداد با فرد متقاضی صادر می گردد .

۳۰-۴- هرگونه مجوز برای نصب تابلوهای تبلیغاتی باید دارای شماره سریال (شماره شناسایی) باشد .

ماده سی و یک : مسئولیت نگهداری و جمع آوری علائم تبلیغاتی و اختصاصی

- ۳۱-۱- علائم تبلیغاتی و اختصاصی باید به گونه ای مستقر شوند که فاقد اثرات مخرب زیست محیطی باشند .
- ۳۱-۲- فرد مسئول استقرار هر علامت تبلیغاتی به تنهایی و به طور کامل مسئول تعمیر و نگهداری علامت است و باید ضمن رعایت کلیه ضوابط و مقررات مربوطه و با رعایت کامل اصول ایمنی علامت را در وضعیت مناسبی به دور از هرگونه خطری نسبت به امور عمومی و ایمنی عبور و مرور نگهداری کند ، و در صورت بروز هر گونه خسارت مالی و جانی به اشخاص حقیقی و حقوقی مسئول پاسخگوئی به مسائل کیفری و حقوقی می باشد .
- ۳۱-۳- هر فرد مسئول استقرار علامت ، مسئول جمع آوری آن علامت ظرف مدت زمان تعیین شده در قرارداد منعقد می باشد .
- ۳۱-۴- فرد مسئول استقرار علائم تبلیغاتی باید دید یا منظر نامناسبی پس از نصب و جمع آوری علائم ایجاد نکند و مکانی را که علامت در آنجا واقع شده مجدداً در وضعیت قبل از نصب یا ساخت آن علامت قرار دهد .
- ۳۱-۵- اگر به نحوی یکی از مفاد این شرایط و ضوابط توسط فرد مسئول استقرار علامت نقض گردد سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای ظرف مدت پانزده روز پس از اخطار کتبی راساً نسبت به جمع آوری و محو آثار علایم اقدام و هزینه خسارات وارده را از ، طرف قرارداد اخذ می نماید .
- ۳۱-۶- فرد مسئول استقرار علامت موظف است به محض مشاهده هرگونه استقرار غیر مجاز علائم تبلیغاتی در محدوده محل اجرای قرارداد با وی ، مراتب را به سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای اعلام نماید .
- ۳۱-۷- نظارت بر نصب و بهره برداری از تابلوهای تبلیغاتی و اختصاصی در چهارچوب مفاد این شرایط و ضوابط بر عهده ادارات کل راه و ترابری محل با هماهنگی سازمان حمل و نقل و پایانه های استان می باشد .